

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Υπεύθυνη Ομάδας Λατινικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ
Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΜΑΚΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Tum Pacuvius dixit sonōra quidem esse et grandia quae scripsisset, sed vidēri tamen ea sibi duriōra et acerbiōra. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id me sane paenitet; meliōra enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim viēta et mollia, non matūra mox fiunt sed putria».

.....

.

Postea Plato quidam Sardiānus, cum eum fugitīvum esse ex Aesōpi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custōdiam Ephesi tradidit. Tu hominem investigā, quaeso, summāque diligentiā vel Rōmam mitte vel Epheso rediens tecum dedūc. Noli spectāre quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolōre Aesōpus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

.....

.

Et si habet Asia suspiciōnem quandam luxuriae, Murēnam laudāre debēmus, quod Asiam vidit sed in Asiā continenter vixit. Quam ob rem accusatōres non Asiae nomen Murēnae obiecerunt, ex quā laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constitūta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asiā deportātum. Meruisse vero stipendia in eo bello virtūtis fuit; patre imperatōre libentissime meruisse pietātis fuit.

.....

Λάφνη - Αγ. Δημήτριος

A1. Να γράψετε τη μετάφραση των υπογραμμισμένων αποσπασμάτων.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. α) Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση τις γνώσεις σας από τη σχολική εισαγωγή (μονάδες 5):

- 1) Η «ρωμαϊκή ειρήνη» (pax Romana) ήταν μια περίοδος ευημερίας που διήρκεσε περίπου 200 χρόνια.
- 2) Ο Προπέρτιος ανήκει στους ελεγειακούς ποιητές.
- 3) Η «virtus» είναι μία από τις αξίες που διαπερνούν το έργο του Βιτρούβιου.
- 4) Ο Οβίδιος συγγράφει και σάτιρα.
- 5) Η «Αινειάδα» είναι διαποτισμένη με την αντίληψη περί παγκόσμιας ρωμαϊκής κυριαρχίας.

β) Πότε γεννήθηκε η ρωμαϊκή λογοτεχνία και με ποια αφορμή; Ποια είναι η σχέση της με την ελληνική λογοτεχνία; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

B2. Να εντοπίσετε στα παραπάνω κείμενα μία ετυμολογικά συγγενή λέξη της λατινικής για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της νεοελληνικής γλώσσας: **πόμολο, δημοπρασία, προσφυγή, λούσο, μερίδιο.**

Μονάδες 10

Γ1. α) Στα αποσπάσματα «**neque id me sane paenitet**» και «**Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis**» να εντοπιστούν οι αντωνυμίες και να μεταφερθούν στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού. (μονάδες 4)

β) Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

duriōra: την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος και βαθμό

meliōra: τη γενική πληθυντικού στο ίδιο γένος στον θετικό βαθμό

matūra: τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό (και τους δύο τύπους)

hominem : την κλητική ενικού

scelus: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

dolore: τη δοτική πληθυντικού

recuperatio: τη γενική ενικού

nomini: την αιτιατική πληθυντικού

dedecus: τη δοτική ενικού

patre: τη γενική πληθυντικού (μονάδες 11)

Μονάδες 15

Γ2. α) Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους (για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη σας το υποκείμενο του ρηματικού τύπου στο κείμενο):

dixit: το β' ενικό πρόσωπο Προστακτικής Ενεστώτα ενεργητικής φωνής

nascuntur: το γ' πληθυντικό πρόσωπο Υποτακτικής Μέλλοντα

venisset: το β' πληθυντικό Υποτακτικής Παρατατικού στην ίδια φωνή

recesserat: το α' πληθυντικό Οριστικής Ενεστώτα Ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

obiecērunt: το β' ενικό υποτακτικής Παρατατικού στην ίδια φωνή

(μονάδες 5)

β) Στις παρακάτω περιόδους λόγου «**sed vidēri tamen ea sibi duriōra et acerbiōra**» του 1ου αποσπάσματος και «**Et si habet Asia ... continenter vixit**» του 3ου αποσπάσματος να εντοπιστούν τα απαρέμφατα και στη συνέχεια να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας:

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΣΟΥΠΗΝΟΥ	ΔΟΤΙΚΗ ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΥ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ ΓΕΡΟΥΝΔΙΑΚΟΥ ΘΗΛΥΚΟΥ ΓΕΝΟΥΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

(μονάδες 10)

Μονάδες 15

Δ1. α) patre imperatōre: να προσδιορίσετε τον συντακτικό ρόλο της φράσης (μονάδες 3) και να την αποδώσετε με την αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, χρησιμοποιώντας τον σύνδεσμο **dum** και τον ιστορικό - διηγηματικό σύνδεσμο **cum**. (μονάδες 6)

β) Tu hominem investiga: να δηλώσετε την απαγόρευση και με τους δύο δυνατούς τρόπους. (μονάδες 6)

Δ2. α) quam recuperatio: να προσδιορίσετε τον συντακτικό ρόλο της φράσης και να την διατυπώσετε με άλλο τρόπο. (μονάδες 5)

β) « ... summāque diligentīā vel Rōmam mitte vel Epheso rediens tecum dedūc.» Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο των υπογραμμισμένων όρων του αποσπάσματος (μονάδες 6) και να αντικαταστήσετε τη λέξη **Epheso** με τις λέξεις **Italia** και **Athenae**, αποδίδοντας την ίδια επιρρηματική έννοια. (μονάδες 4)

Μονάδες 30

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !!!